EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMA (EU) 2020/1957,

annettu 14 päivänä toukokuuta 2020,

joka sisältää huomautukset, jotka ovat erottamaton osa päätöstä vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan tautienehkäisy- ja –valvontakeskuksen (ECDC) talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2018

EUROOPAN PARLAMENTTI, joka

— ottaa huomioon päätöksensä vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan tautienehkäisy- ja -valvontakeskuksen talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2018,

— ottaa huomioon työjärjestyksen 100 artiklan ja liitteen V,

— ottaa huomioon ympäristön, kansanterveyden ja elintarvikkeiden turvallisuuden valiokunnan lausunnon,

— ottaa huomioon talousarvion valvontavaliokunnan mietinnön A9-0065/2020),

A. toteaa, että Euroopan tautienehkäisy- ja -valvontakeskuksen tulo- ja menotaulukon ([1]) mukaan sen lopullinen talousarvio varainhoitovuodeksi 2018 oli 58 030 000 euroa, mikä merkitsee hienoista 0,02 prosentin vähennystä vuoteen 2017 verrattuna; toteaa, että 97,82 prosenttia keskuksen talousarviosta rahoitetaan unionin talousarviosta ([2]);

B. ottaa huomioon, että tilintarkastustuomioistuin toteaa kertomuksessaan keskuksen tilinpäätöksestä varainhoitovuodelta 2018 saaneensa kohtuullisen varmuuden siitä, että keskuksen tilit olivat luotettavat ja tilien perustana olevat toimet olivat lailliset ja sääntöjenmukaiset;

Talousarvio- ja varainhallinto

1. panee tyytyväisenä merkille, että varainhoitovuonna 2018 toteutetun talousarvion seurannan tuloksena talousarvion toteutusaste oli 98,53 prosenttia, mikä merkitsee 1,25 prosentin vähennystä vuoteen 2017 verrattuna; panee merkille, että maksumäärärahojen käyttöaste oli 81,21 prosenttia, mikä merkitsee hienoista 0,50 prosentin vähennystä edellisvuoteen verrattuna;

Tuloksellisuus

2. panee merkille, että keskus käyttää yhtenäisessä ohjelma-asiakirjassaan 2019–2021 useita keskeisiä tulosindikaattoreita toimintansa lisäarvon arvioimiseen ja muun muassa vuonna 2015 julkaistuun komission yksiköiden valmisteluasiakirjaan sisältyviä keskeisiä tulosindikaattoreita talousarviohallintonsa parantamiseen; panee merkille, että vuonna 2018 keskus otti käyttöön vielä seitsemän keskeistä tulosindikaattoria ja 12 monivuotista keskeistä tulosindikaattoria ja että vuosia 2021–2027 koskevan pitkän aikavälin strategiansa mukaisesti sen piti tarkistaa indikaattoreita järjestelmällisesti vuonna 2019;

3. panee merkille, että vuonna 2018 keskus toteutti 89 prosenttia keskeisistä tuotoksista, jotka mainitaan sen työohjelmassa (ylittäen 85 prosentin tavoitteen);

4. panee merkille, että keskus aloitti vuonna 2018 tautien seurantajärjestelmiensä uudelleensuunnittelun, tietoteknisten valmiuksien ulkoistamisen ja varhaisvaroitus- ja reagointijärjestelmän uudelleensuunnittelun sekä tehosti yhteistyötä ulkoisten kumppaniensa ja muiden unionin virastojen kanssa;

5. panee tyytyväisenä merkille, että keskus jatkaa parhaiden käytäntöjen vaihtoa ja työskentelee säännöllisesti muiden virastojen, erityisesti Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen, Euroopan lääkeviraston ja Euroopan huumausaineiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskuksen, kanssa; toteaa lisäksi, että keskus osallistuu muiden virastojen järjestämiin toimielinten yhteisiin hankintamenettelyihin; kannustaa voimakkaasti keskusta pyrkimään aktiivisesti lisäämään ja laajentamaan yhteistyötään kaikkien unionin virastojen kanssa;

6. panee merkille, että vuosina 2018–2019 toteutettiin vuosia 2013–2017 koskeva ulkopuolinen arviointi ja että arviointia koskevan loppukertomuksen oli tarkoitus valmistua heinäkuussa 2019 ja se on toimitettava parlamentille sen jälkeen, kun keskuksen hallintoneuvosto on sen hyväksynyt; kehottaa keskusta tiedottamaan vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle ulkopuolisen arvioinnin tuloksista;

([1]) EUVL C 160, 10.5.2019, s. 6.
([2]) EUVL C 160, 10.5.2019, s. 7.

7. palauttaa mieliin, että keskuksen tehtävänä on todeta ja arvioida tunnettuja ja uusia uhkia, joita tartuntataudit aiheuttavat ihmisten terveydelle, sekä tiedottaa niistä; korostaa, että vuonna 2018 keskus vastasi 31:een komission viralliseen tieteelliseen pyyntöön (joista 10 tuli jäseniltä) ja julkaisi yhteensä 214 raporttia, muun muassa 35 nopeaa riskinarviointia, joissa käsiteltiin tautiuhkia; huomauttaa, että keskuksen rooli korostuu entisestään ilmastonmuutoksen myötä, sillä erilaisten patogeenien lisääntymisalueet muuttuvat ja taudit leviävät alueille, joilla niitä ei ole aiemmin tavattu;

8. panee merkille, että hallintoneuvosto hyväksyi vuonna 2018 muiden kuin henkilöstön jäsenten riippumattomuutta koskevat tarkistetut toimintaperiaatteet ja antoi vastaavalle sisäiselle menettelylle hyväksyntänsä;

9. pitää keskuksen riippumattomuutta koskevien toimintaperiaatteiden täytäntöönpanon osalta valitettavana, että erityisesti hallintoneuvoston jäsenet (96 prosenttia) ja neuvoa-antavan ryhmän jäsenet (89 prosenttia) eivät toimittaneet kaikkia vaadittuja sidonnaisuuksia koskevia vuotuisia ilmoituksia; kehottaa siksi noudattamaan tiukasti sääntöjä ja sisäisiä menettelyjä; muistuttaa, että riippumattomuus ja avoimuus ovat ratkaisevan tärkeitä keskuksen tehtävien merkityksen vuoksi; kehottaa luomaan mekanismin, jolla varmistetaan, että kaikki toimittamatta olevat ja tulevat sidonnaisuuksia koskevat ilmoitukset toimitetaan viipymättä, ja kehottaa keskusta harkitsemaan, että se ei sallisi jäsenten ottaa vastaan tehtäviään ennen kuin nämä ratkaisevat tiedot on toimitettu ja tarkastettu;

10. korostaa, että keskus käynnisti kolmannen ulkoisen arviointinsa, jota koordinoi hallintoneuvoston jäsenistä koostuva ohjauskomitea, ja että arvioinnin tulosten odotettiin valmistuvan vuoden 2019 puolivälissä;

11. muistuttaa keskuksen roolista kehitettäessä välineitä terveydenhuollon digitalisaatioon unionissa etenkin pandemioiden torjunnan alalla;

12. palauttaa mieliin, että keskuksella on unionin virastona euromääräinen talousarvio; toteaa kuitenkin, että suuri osa menoista aiheutuu Ruotsin kruunuina (SEK), koska keskus sijaitsee euroalueen ulkopuolella Ruotsissa; toteaa lisäksi, että valuuttakurssien vaihtelut vaikuttavat keskukseen, koska sillä on kruunumääräisiä pankkitilejä ja lisäksi sillä on tiettyjä maksutapahtumia myös muissa ulkomaanvaluutoissa;

Henkilöstöpolitiikka

13. panee merkille, että 31. joulukuuta 2018 henkilöstötaulukosta oli täytettynä 96,11 prosenttia ja että unionin talousarviossa hyväksytyistä 180 väliaikaisesta toimesta oli täytettynä 173 väliaikaista tointa, kun vuonna 2017 hyväksyttyjä toimia oli 182; panee merkille, että vuonna 2018 keskuksessa työskenteli lisäksi 92 sopimussuhteista toimihenkilöä ja kaksi kansallista asiantuntijaa;

14. panee merkille, että keskuksen mukaan eri sukupuolet olivat vuonna 2018 melko tasapuolisesti edustettuina ylemmässä johdossa (neljä miestä ja kaksi naista) ja hallintoneuvostossa (12 miestä ja 15 naista);

Hankinnat

15. toteaa, että komission tietotekniikan pääosaston e-PRIOR-sovellukseen perustuvien sähköisten työnkulkujen käyttö hankinnoissa auttoi saattamaan päätökseen 142 hankintamenettelyä vuonna 2018 ja että keskus otti käyttöön neljä uutta sisäistä sähköistä työnkulkua muilla aloilla nopeampien ja tehokkaampien prosessien varmistamiseksi;

16. panee merkille, että tilintarkastustuomioistuimen kertomuksessa todetaan komission vuonna 2014 yhden toimeksisaajan kanssa tekemästä toimielinten yhteisestä puitesopimuksesta, joka koski ohjelmistojen ja lisenssien hankintaa sekä niihin liittyviä tietoteknisiä konsulttipalveluja, että keskus ei järjestelmällisesti tarkastanut puitesopimuksen toimeksisaajan perimiä hintoja ja hintoihin lisättyjä palkkioita tavarantoimittajien hintatarjousten ja laskujen perusteella; panee merkille keskuksen vastauksen, jonka mukaan tällaisten tarkastusten täytäntöönpano on ollut käytännössä vaikeaa, koska ei ollut olemassa sopimukseen perustuvaa velvoitetta esittää alkuperäinen hinta ja lisäys erikseen; kehottaa keskusta mukauttamaan puitesopimukseen perustuvia ennakkotarkastuksia ja varmistamaan, että kaikki hankinnat kilpailutetaan;

17. panee merkille, että tilintarkastustuomioistuimen kertomuksen mukaan samankaltaisia valvontapuutteita havaittiin myös erään toisen, konferenssi- ja multimedialaitteiden ja -palveluiden toimittamisesta tehdyn puitesopimuksen täytäntöönpanossa ja että keskus ei tarkistanut riittävällä tavalla, oliko toimeksisaajan pääasiallisten tavarantoimittajien hintaluetteloon sovellettu sopimuksen mukaista alennusta ennen kyseiseen puitesopimukseen liittyvien tilauslomakkeiden lähettämistä; panee merkille, että keskus päätti olla uusimatta sopimusta sen voimassaolon päätyttyä lokakuussa 2019 ja että sopimus korvataan uudella toimielinten yhteisellä puitesopimuksella, joka tehdään komission johdolla; kehottaa keskusta mukauttamaan tilauslomakkeiden ennakkotarkastuksia;

18. panee merkille, että tilintarkastustuomioistuimen kertomuksen mukaan tarkastuksessa havaittiin kahden kokouksiin liittyvän maksun osalta rakenteeseen ja dokumentaatioon liittyviä heikkouksia tarkastuksissa ja täsmäytyksissä, jotka koskivat tilauslomakkeita, suoritteita ja laskuja; panee merkille, että keskuksen vastauksen mukaan kyseisissä kahdessa tarkastetussa maksutapahtumassa ei havaittu virheitä mutta että keskus aikoo tarkistaa kokouksia koskevien tarkastusten ja täsmäytysten rakennetta ja dokumentointia;

Eturistiriitojen ennaltaehkäisy ja hallinta sekä avoimuus

19. ottaa huomioon vastuuvapauden myöntävän viranomaisen havainnot ja huomautukset siitä, että jotkut hallintoneuvoston ja neuvoa-antavan ryhmän jäsenistä eivät olleet toimittaneet ilmoitusta sidonnaisuuksistaan tai ansioluetteloaan, ja panee merkille, että kaikki jäsenet ja varajäsenet, jotka ovat olleet läsnä hallintoneuvoston ja neuvoa-antavan ryhmän kokouksissa ja/tai käyttäneet äänioikeuttaan, ovat toimittaneet ilmoituksen sidonnaisuuksistaan; toteaa, että vuonna 2018 tehtiin lisäparannuksia toimintaperiaatteisiin, jotka koskevat henkilöstön ja muiden kuin henkilöstön jäsenten, myös ulkopuolisten asiantuntijoiden, riippumattomuutta; panee merkille, että keskus julkaisee hallintoneuvoston jäsenten, ylimmän johdon ja ulkopuolisten asiantuntijoiden ansioluettelot;

20. panee merkille keskuksen nykyiset toimenpiteet ja jatkuvat pyrkimykset turvata avoimuus, estää ja hallita eturistiriitoja sekä huolehtia väärinkäytösten paljastajien suojelusta; panee merkille, että vuonna 2018 havaittiin ja tutkittiin tarkemmin kymmenen mahdollista eturistiriitatapausta, joista viisi liittyi erään kokouksen yhteen esityslistan kohtaan ja joiden johdosta asianomaisia henkilöitä pyydettiin olemaan osallistumatta keskusteluun ja äänestyksiin kyseisestä esityslistan kohdasta; panee merkille, että keskus pitää kirjaa tapaamisista edunvalvojien kanssa;

Sisäinen valvonta

21. ottaa huomioon vastuuvapauden myöntävän viranomaisen viime vuonna esittämät havainnot ja huomautukset, jotka koskivat valvonnan sivuuttamista ja vakiintuneista prosesseista ja menettelyistä poikkeamista, ja toteaa, että tällaisten tapausten vähentämistä koskevan toimintasuunnitelman kolmesta toimesta on toteutettu kaksi ja että jäljellä olevaan toimeen, joka koskee artikkelien avoimesta julkaisemisesta unionin ulkopuolisissa maissa perittäviä maksuja, kaavaillaan pysyvää ratkaisua;

22. panee merkille, että vastuuvapauden myöntävän viranomaisen viime vuonna esittämien havaintojen ja huomautusten perusteella lääketeollisuusyritysten kanssa pidettäviä kokouksia sekä kolmansien osapuolten kanssa tehtäviä yhteisymmärryspöytäkirjoja ja yhteistyösopimuksia varten on laadittu luonnoksia menettelyiksi ja vakioasiakirjoiksi, ja toteaa lisäksi, että kaupallisten organisaatioiden kanssa pidettäviä kokouksia varten ollaan parhaillaan hyväksymässä virallisesti sisäistä menettelyä;

Muita huomautuksia

23. panee merkille, että keskus muutti huhtikuussa 2018 uusiin toimitiloihin, jotka tarjoavat henkilöstölle ja vieraileville sidosryhmille turvallisen, ympäristöystävällisen ja kustannustehokkaan työympäristön, ja että muutto tapahtui sujuvasti ja aikataulun mukaisesti;

24. kehottaa keskusta keskittymään tutkimustensa tulosten levittämiseen yleisölle ja pyrkimään saavuttamaan yleisön sosiaalisen median ja muiden viestintäkanavien avulla;

25. viittaa vastuuvapauden myöntämistä koskevaan päätökseen liittyvien muiden, luonteeltaan yleisten huomautusten osalta erillisvirastojen toiminnan tuloksellisuudesta, varainhoidosta ja sen valvonnasta 14. toukokuuta 2020 antamaansa päätöslauselmaan ([3]).

([3]) Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2020)0121.